

OPERA WROCŁAWSKA

DYREKTOR NACZELNY I ARTYSTYCZNY

EWA MICHNIK

Giuseppe Verdi

A J D A

libretto : Antonio Ghislanzoni

kierownictwo muzyczne

Ewa Michnik

reżyseria

Marek Weiss-Grześniński

kostiumy

Małgorzata Słoniowska

choreografia

Izadora Weiss

WARSZTATY DLA MŁODZIEŻY

14 listopada 1997 r. godz. 17.00

sala Wytwórni Filmów Fabularnych

Treść opery

Osoby : **Faraon** (bas), **Amneris** - jego córka (mezzosopran), **Aida** - niewolnica etiopska (sopran), **Radames** - wódz egipski (tenor), **Ramfis** - arcykapłan (bas), **Amonasro** - król Etiopii, ojciec Aidy (baryton) kapłani i kapłanki, dostojnicy i urzędnicy królewscy, żołnierze, niewolnicy, jeńcy etiopscy, egipski lud. akcja rozgrywa się w Egipcie w czasach faraonów

AKT 1

Scena 1

sala w królewskim pałacu w Memfis

Etiopowie znów zagrażają Tebom i dolinie Nilu - wieść o wojnie przekazuje Radamesowi - Ramfis. Właśnie Izda ma wskaźać dowódcę egipskich wojsk. Radames marzy : gdyż to on mógł nim być. Widzi siebie w glorii zwycięzcy i biegnie myślą do ukochanej Aidy (*Celeste Aida - Boska Aida*). Może w nagrodę za złamanie Etiopów Faraon wysłucha jego prośby i wróci jej wolność ? Radość w oczach Radamesa rodzi niepokój Amneris. Kocha go, ale czy on to uczucie jej odwzajemnia ? *O biada jeśli inna miłość płonie w jego sercu !*

Pojawia się Aida. Rozmarzone spojrzenie, którym obejmuje ją Radames jest dobrze odczytane przez Amneris - *Czyżby to ona była moją rywalką ?*

Witany głosem fanfar wkracza ze swą siostrą Faraon. Każe wprowadzić posłańca, który ogłasza zebranym wieść : *Świątą ziemię egipską najechnali dzicy Etiopowie. Prowadzi ich nieposkromiony wojownik i ich król - Amonasro.*

Wojna ! Wojna ! Wojna ! - huczą okrzyki tłumy, dworskich dostojników i dzielnego Radamesa. *Wojna i śmierć ! Taki będzie nasz okrzyk !* - woła król. Monarcha anonsuje ludowi wybranego przez Izydę wodza egipskich wojsk - *Radames ! Radames ! Radames !* - i zagrzewa żołnierzy do walki : *Su ! del Nilo al sacro lido - Ku świętym Nilu brzegom bierzcie egipscy herosi !* Amneris wręcza Radamesowi święty sztandar , a lud razem z królem woła : *Ritorna il vincitor ! - Wróć jako zwycięzca !* Woła również Aida - ale jakże rozdarta. Zwycięstwo Radamesa to zguba dla ojca i ukochanej ojczyzny - zwycięstwo ojca , to klęska Radamesa. *Bogowie, litości dla mego cierpienia !*

Scena 2

Wnętrze świątyni Wulkana w Memfis

Ramfis, arcykapłanka, chóry kapłanów i kapłanek przywołują w natchnionych inkantacjach bóstwo : *Wzywamy cię potężny Ftha !* Wojna - sakralny akt - ma swój początek w konsekracji wodza. Słychać śpiew modlitw i grę harfistów.

Tańczą kapłanki. Ramfis prowadzi Radamesa do ołtarza i pokazuje mu najcenniejszy w Egipcie miecz. *Święty, przez boga hartowany miecz niechaj w twej dłoni niesie wrogom trwogę i śmierć.* Bogu - wodzowi wodzów i najwyższemu sędziemu powierza Radames los wojny i egipskiej ziemi.

AKT 2

Scena 1

Pałac Faraonów w Tebach - komnata Amneris

Amneris w asyście swych służebnic przygotowuje się do ceremonii powitania zwycięskich wojsk. Odprawia służbę, by pozostać z Aidą. Podstępem demaskuje jej uczucie do Radamesa. *Kłamie: Radames poległ. Rozpacz na twarzy Aidy.* Gdy mówi prawdę: *Radames żyje, Aida wykrzykuje wdzięczność bogom.* W porwywie zazdrości (*nienawiść i zemstę mam w sercu*) Amneris poniża swą rywalkę : *ty na kolana padniesz w kurzu, a ja przy królu zasiądę na tronie.* Coraz wyraźniej słychać trąby i kroki wojowników. Spoza śpiewu zwycięzców przebłytkuje bolesny lament Aidy : *Litości dla mego cierpienia ! Bogowie, litości , litości !*

Scena 2

Teby - jedna z miejskich bram

Gloria all' Egitto ! - Chwała Egipcjom i chwala Izydzie ! - śpiewa wiwatujący tłum. Kapłani wnoszą dziękczynne modły, trębacze grają paradny marsz. Wkraczają oddziały Egipcjan, pojawia się sam Radames. Amneris wienczy go wieńcem zwycięzcy, a Faraon, Ramfis i lud gloryfikują go jako zbawcę

ojczyzny. Król obiecuje spełnić każde jego życzenie. *Pozwól , panie , przed twe oblicze przyprowadzić jeńców - prosi Radames.* Wśród nich Aida rozpoznaje swego ojca. On gestem nakazuje jej milczenie, a sam uprasza Faraona o litość dla pokonanych. Dodaje, że etiopski król Amonasro, zginął w boju. Prosbę o miłosierdzie wspiera egipski lud : *laski dla nieszczęsnych !* Wspiera Aida : *Dziś my jesteśmy zwyciężeni, a jutro na was może spaść cios.* Król skłonny jest okazać łaskę, ale z przestrogą wkracza Ramfis : *Rozzuchwaleni przebaczeniem znów chwycą za broń.* Radames dowodzi , że śmierć Amonasra pozbawia Etiopczyków nadziei i woli walki. Ramfis, widząc u króla zamiar wywiązania się z obietnicy, proponuje zatrzymanie Aidy i jej ojca - *jako gwarancję pokoju.* Król spełnia prośbę Radamesa, a ponadto w dowód wdzięczności ofiarowuje mu również rękę swej córki, czyniąc go dziedzicem korony Faraonów. Triumf Amneris i dramat Radamesa: *Cóż wart jest tron Egiptu wobec serca Aidy !*

AKT 3

Brzeg Nilu, świątynia Izdy

Ostatnią noc przed ślubem z Radamesem Amneris modli się do Izdy o miłość swego małżonka. Są z nią kapłanki i arcykapłan Ramfis. Na miejsce przed świątynią przybywa Aida. Tu - po raz ostatni - chce się spotkać z ukochanym. Wie jaki będzie jej koniec : *Nilu okrutne wiry staną się dla mnie grobem.* Żegna się w myślach z ojczyzną, której już nie ujrzy: *O cieli azzurri - o nieba błękitne, tak pachnące, zielone pagórki ...*

Zjawia się Amonasro. W pierwszych słowach daje córce nadzieję: *Mozesz pokonać rywalkę, mozesz mieć ojczyznę, miłość i tron. Do broni staje nasz lud. Musimy tylko poznać drogę, którą wybierze wróg.* Ale to właśnie ona, Aida, ma wyostać wiadomość o tej drodze ... od Radamesa. *Nie ! Nie ! Nigdy !* By ją złać, Amonasro kreśli przed nią obraz nieszczęść, w jaki pogrąży Etiopię egipski miecz, przywołuje widmo matki, uderza w nią słowami : *nie jesteś mi już córką, lecz niewolnicą faraonów i wskazuje, co teraz znaczy wierność dla ukochanego wobec niewierności dla swoich : przez ciebie ojczyzna umiera .* Placz Aidy: *O patria, patria ! - Ojczyzno moja, jak wiele mnie kosztujesz !* Amonasro - z ukrycia - śledzi jej spotkanie z Radamesem. *Fuggiamo - Uciekajmy.* W odpowiedzi na miłosne wyznania Radamesa Aida rzuca pomysł ucieczki. Bolesny wybór : *Rzucić ojczyznę, ołtarze, bogów, ziemię, w której przeżyłem pierwsze chwile chwały ?* Dla ukochanej Radames gotów jest utracić Egipt. Lecz ona pyta - *którędy ? jaką drogą - unikając zbrojnych oddziałów ?* Jest tylko jedna - odpowiada Radames - wolna do jutrzejszego uderzenia na Etiopów - wawóz Napata.

Amonasro ma więc to, czego chciał. Wie już, gdzie poprowadzi swe siły. Wylania się z ukrycia. Radames zrozpaczony. Mimowolnie wydał wrogom tajemnicę. Zdrajca ! - krzyczy Amneris, Ramfis wzywa straż. Amonasro znika z Aidą w ciemnościach, a Radames oddaje się arcykapłanowi.

AKT 4

Scena 1

Sala w pałacu króla

Upokorzenie, zazdrość, chęć zemsty, a jednocześnie - miłość i wola ocalenia ukochanego. Oto stan uczuć Amneris. Radamesowi na chwilę przed procesem obiecuje wyjednać u sędziów uniewinnienie. Stawia jednak warunek :

Zrezygnuj z "niej" na zawsze, a będziesz żył, lecz Radames wybiera śmierć.

Sąd kapłanów. Oni po trzykroć każą mu usprawiedliwić się, a on milczy. Wyrok : *pod ołtarzem znieważonego boga będziesz pochowany żywcem.* Oszałala z rozpaczy Amneris rzuca przekleństwa na kapłanów : *Nie syci krwi, zwą się sługami niebios !*

Scena 2

Wnętrze świątyni wulkana i grób Radamesa

Ciemność. Grobowa grotka zatrzaśnięta. Lecz coż to ? - Aida ! Ona - tu ! Umknęła ścigającym ją strażom, lecz słysząc o wyroku Radamesa wcześniej się tu ukryła, by z nim być w ostatniej chwili. Życie ich rozdzielało, więc niech się złączą z sobą u bram śmierci. Gasną w objęciach. A nad nimi, w świątyni, kołysz się niewzruszona pieśń kapłanów :

Wzywamy Cię, Potężny Ftha !

Marek Dytewski

Obsada :

AIDA	Barbara Kubiak
RADAMES	Igor Łosiejew
AMNERIS	Maria Wleklińska
FARAON	Wiktor Gorelikow
AMONASRO	Zbigniew Kryczka
KAPŁANKA	Ewa Czermak
RAMFIS	Janusz Zawadzki
GONIEC	Edward Kulczyk

ORKIESTRA, BALET, CHÓR OPERY WROCŁAWSKIEJ

dyryguje : EWA MICHNIK